

A Pécsi Ítéltábla a dr. Kővári Gergő Benjámint ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2014. február 10. napján kelt 6.P.20.941/2013/9. számú ítélete ellen a felperes által 10., az alperes által 11. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatja, az elsőfokú ítéletben írt megállapításokat mellőzi és a keresetet elutasítja.

Az I. rendű alperes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését mellőzi, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek tizenöt napon belül 317.500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az állam javára - az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt módon és számlára - 1.161.400 (egymillió-egyszázhatvanegyezer-négyszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperes jogelődje, az E Zrt., mint hitelező és zálogjogosult, valamint a felperes és a II. rendű alperes, mint adósok és zálogkötelezettek 2008. február 4. napján közjegyzői okiratba foglaltan életbiztosításhoz kapcsolódó önálló zálogjoggal biztosított, részben deviza hitelkiváltású célú devizaalapú kölcsönszerződést kötöttek, melyben az I. rendű alperes jogelődje arra vállalt kötelezettséget, hogy az adósok részére 106.083 svájci frank összegű CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújt. A felperes és a II. rendű alperes kötelezték magukat a kölcsön és annak szerződés szerinti járulékaik megfizetésére. Tudomásul vették, hogy a bank a kölcsön összegéből legfeljebb 14.517.000 forintnak megfelelő, a banknak a folyósítás napjára jegyzett devizavételi árfolyamán átszámított devizaösszeget folyósít, ami a folyósítási limitet jelenti. A kölcsön futamidejét 20 évben, a végső lejáratát 2029. január 4. napjában határozták meg. A közjegyző okirat I.3. pontjában szabályozták a kölcsön futamidejét és járulékait, egyéb költségek mellett meghatározva az induló ügyleti kamatot azzal, hogy a futamidő alatt az adósok a bank mindenkor hatályos hirdetményében meghatározott, a bank által kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható mértékű ügyleti kamatot kötelesek fizetni, amelynek induló mértéke évi 4,85 %, az éves ügyleti kamatláb a futamidő alatt féléves kamatperiódusonként változó (3.6. pont). A 3.7. pont

tartalmazta a kezelési költségre vonatkozó rendelkezést, azzal, hogy az szintén a bank által egyoldalúan változtatható. A 3.8. pont szerint a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát a kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételével kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor a pénzpiaci viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan külön szerződés nélkül megváltoztatni.

A 3.10. pontban a teljes hiteldíjmutatót (THM) évi 7,2 %-ban határozták meg, felsorolva a teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket, ekként a közjegyző munkadíját, a kölcsön folyósításához megkövetelt biztosítás díját, azzal, hogy arról az adósok a szerződés megkötését megelőzően tájékoztatást kaptak. A 4. pont rendelkezett a kölcsön törlesztéséről, mely szerint a kölcsön induló havi törlesztőösszege a kölcsön teljes összegének igénybevételét feltételezve 596,72 svájci frank, mely összeg módosulhat a folyósítás napján kiszámított deviza kölcsönösszeg alapján, a folyósítási limit miatt.

Az adósok a kölcsöntartozást a futamidő alatt, egyrészt a futamidő alapján számított havi részletekben (törlesztő részlet) tartoznak megfizetni, a 4.2. pont szerint az ügyleti kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztőrészlet összegét. A 4.3. pontban foglaltak alapján a tőketörlesztés az életbiztosítás feltételeihez igazodóan, három részletben történik, 2019. február 11. napján a kölcsön 30 %-ának, 2024. február 11. napján a kölcsön 35 %-ának, 2028. február 11. napján a kölcsön 35 %-ának megfelelő mértékű tőke törlesztésére kötelesek az adósok. A 4.6. pont úgy rendelkezett, hogy a tőketörlesztések teljesítésekor a bank az eredeti esedékességi időpontok változatlanul hagyásával új törlesztő összegeket állapít meg, melyről az adóst a tőketörlesztést követő 15 napon belül írásban értesíti.

A 4.7.1. pont rendelkezett akként, hogy az adósok a hitelező által az adott devizanemre meghatározott és az üzletszabályzatban rögzítettek szerint közzétett deviza eladási árfolyamon kötelesek teljesíteni úgy, hogy a forint ellenérték legkésőbb az esedékesség napján rendelkezésre álljon.

Az I. rendű alperesi jogelőd 2007. áprilisi, a kölcsönszerződés megkötésekor is hatályban volt lakossági hitelezési üzletszabályzata a hiteldíj közzététele, változtatása cím alatt 4.3.1. pontban tartalmazta, hogy a bank a hiteldíjakat és az alkalmazott árfolyamokat a mindenkor érvényes és hatályos hirdetményében teszi közzé, ugyanitt szerepelt azt a kikötés, hogy a bank mely feltételek esetén jogosult a hiteldíj egyoldalú módosítására.

A kölcsönszerződés 10. pontja kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazott, az adósok azon kijelentésével, hogy a hitelező által nyújtott részletes tájékoztatást megismerték, megértették, a devizahitel igénybevételével együtt járó és őket kizárólagosan terhelő kockázatokkal tisztában vannak. Tudomásuk van különösen azon árfolyamkockázatról, hogy a futamidő alatt a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyama kedvezőtlen változása esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is megemelkedhet.

A megállapodás II. részében a felek a **N, M** utca 21. szám alatti lakóház, udvar megjelölésű, **0000/2** helyrajzi számú ingatlanra önálló zálogjogot alapítottak.

A közjegyzői okiratot az I. rendű alperesi jogelőd képviselőjében az annak együttes cégjegyzésére jogosult **F S R** igazgatósági elnök és dr. **M V** igazgatósági tag által 2006. május 25. napján adott, szintén közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás alapján **D A** írta alá.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen a kölcsönszerződés és a zálogszerződés semmisségének, eshetőlegesen a kölcsönszerződés 3.6., 3.7. és 3.8. pontjában foglalt szerződési

feltételeinek, valamint a lakossági hitelezési üzletszabályzat 4.3. pontjában írt kikötés érvénytelenségének megállapítását kérte a bíróságtól.

Az érvénytelenségi okok körében a felperes hivatkozott arra, hogy a Hpt. 47.§ (1) bekezdése együttes aláírási joggal rendelkező személyek eljárását követeli meg, az I. rendű alperesi jogelőd képviselőjében azonban csak egy személy írta alá a megállapodást, így az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis. Semmis a kölcsönszerződés azért is, mert a kölcsönszerződés a Ptk.523.§ (1) bekezdésébe foglalt fogalom-meghatározás ellenére nem rögzíti egyértelműen a kölcsön összegét. A szerződésből hiányzik a Hpt.213.§ (1) bekezdésének *b)* pontjában előírt, a teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb költségekre vonatkozó becslés, valamint az árfolyamváltozásból fakadó becsült költség meghatározása. Elmaradt továbbá az árfolyamrész kölcsönszerződésbeli feltüntetése, a kölcsönszerződés a Hpt.213.§ (1) bekezdésének *e)* pontja ellenére a törlesztő részletek összegét és számát nem határozta meg.

A zálogszerződés semmisségének megállapítását a felperes az alapul szolgáló kölcsönügylet semmisségének következményeként kérte.

Az eshetőleges keresetét a felperes arra alapította, hogy a sérelmezett kikötések tisztességtelenek.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, a II. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét kisebb részben találta megalapozottnak a Ptk.200.§ (2) bekezdése, 209.§ (1) - (3) bekezdése, 209/A.§ (1) - (2) bekezdése, 217.§ (1) bekezdése, 221.§ (1) bekezdése, 222.§-a, 223.§ (1) bekezdése, 234.§ (1) bekezdése, 239.§ (2) bekezdése, 239/A.§ (1) bekezdése, az 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 47.§ (2) bekezdése, 210.§ (1) - (3) bekezdése, 212.§ (1) és (2) bekezdése, 213.§ (1) bekezdése alapján. Ítéletének rendelkező részében megállapította, hogy érvénytelen a felperes, az I. rendű alperes jogelődje és a II. rendű alperes által 2008. február 4. napján kötött kölcsönszerződés 1.1. pontjának az a kikötése, miszerint „... a banknak a folyósítás napjára jegyzett devizavételi árfolyamán átszámított deviza összeget folyósít...”, a 3.6. pontnak az ügyleti kamat, míg a 3.7. pontnak a kezelési költség egyoldalúan változtatható mértékére való utalása, a 3.8. pontban írt az a kikötés, hogy az „adós tudomásul veszi, hogy a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételevel kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor, a pénzügyi viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan - külön szerződésmódosítás nélkül - megváltoztatni”, a 3.10. pontnak az a kikötése, hogy „a THM meghatározása a forintban teljesített fizetések alapján történt, a 2007. évi június hónap 15. napján érvényes, a hitelező által az adott devizanemre meghatározott és közzétett devizaárfolyamok figyelembe vételével”, a 4.7.1. pontnak az a kikötése, miszerint „...az üzletszabályzatban rögzítettek szerint közzétett devizaeladási árfolyamon köteles teljesíteni...”, valamint az I. rendű alperesi jogelődnek a fenti szerződés megkötésekor hatályban volt lakossági hitelezési üzletszabályzatának 4.3.1. pontjában írt azon kikötések, hogy „a bank jogosult a hitelszerződés hatálya alatt a hiteldíjat, illetve annak egyes elemeit az éven túli lejáratú állampapírok hozamának megváltozása, a tőke- és pénzügyi kamatlábak megváltozása, a fogyasztói árindex változása, a jegybanki alapkamat módosulása, a lakáscélú állami kamattámogatások változása és/vagy megszűnése, a bankközi hitelkamatok vagy a bank forrásköltségeinek változása, a pénzügyi viszonyok változása, valamint a bank üzletpolitikájának változása közül bármelyiktől függően egyoldalúan módosítani. A bank a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételevel kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor, a pénzügyi viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan - külön szerződésmódosítás nélkül - megváltoztatni. A bank a kamatnak, a kezelési költségnek és az egyéb díjaknak, jutalékoknak az ügyfél számára kedvezőtlen változtatására kizárólag az alábbi feltételek valamelyikének beállta

esetén jogosult: az éven túli lejáratú állampapírok hozamának emelkedése, a tőke- és pénzpiaci kamatlábak emelkedése, a jegybanki alapkamat emelkedése, a bankközi hitelkamatok emelkedése, a hitelező forrásköltségeinek növekedése".

Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 95.250 forint perköltséget, az államnak 853.000 forint feljegyzett illetéket. Az I. rendű alperest 36.000 forint feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte.

A régi Hpt.47.§-ával kapcsolatos kereseti hivatkozást több szempontból is alaptalannak találta az elsőfokú bíróság. Kifejtette, hogy e rendelkezés a hitelintézet törvényes, illetve szervezeti képviseletére vonatkozó szabályt tartalmazott, a szerződéskötéskor eljáró banki alkalmazott képviseleti joga azonban meghatalmazáson alapult. A meghatalmazás a közjegyzői okirat által igazoltan együttes cégjegyzésre jogosult képviselőktől származott, minek folytán az I. rendű alperesi jogelőd meghatalmazott alkalmazottja önállóan is aláírhatta a sérelmezett szerződést. Kitért arra is az elsőfokú bíróság, hogy a képviseleti jog hiánya sem eredményezhette volna a szerződés semmisségét, mert álképviselés esetén a képviseleti jog hiánya a Ptk.221.§ (1) bekezdése alapján orvosolható a képviselt utólagos jóváhagyásával, ami akár ráutaló magatartással is történhet.

Alaptalanul sérelmezte az elsőfokú bíróság szerint a felperes a kölcsönösszeg meghatározásának hiányát. A fogyasztási kölcsönszerződésnek minősülő megállapodás rögzítette, hogy a bank 106.183 svájci frank kölcsönt nyújt, amiből 14.517.000 forintnak megfelelő, a banknak a folyósítás napjára jegyzett devizavételi árfolyamon átszámított devizaösszeget folyósít (folyósítási limit). Felhívta az elsőfokú bíróság a 6/2013. számú PJE határozat indokolásának 1. pontját, azzal, hogy a kiróvó és leróvó pénznem eltéréséből szükségszerűen fakad, hogy a szerződéskötés időpontjában nem lehet megmondani, a leróvás pénznemében mennyit kell adni ahhoz, hogy az adós teljesítsen, ami a kirótt tartozás egyértelmű meghatározottságát nem érinti.

A régi Hpt.213.§ (1) bekezdésének *b)* pontjában előírt teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb költségekre vonatkozó becslés hiánya kapcsán felhozta az elsőfokú bíróság, hogy a 3.10. pont figyelembe nem vett költségként határozta meg a közjegyző munkadíját és a biztosítás díját azzal, hogy a szerződés aláírását megelőzően annak várható összegéről az I. rendű alperes jogelődje a felperest és a II. rendű alperest tájékoztatta. A tájékoztatás megtörténtét a felperes a keresetindításkor vitatta, ezt a tényállítását a közokirattal szemben azonban semmilyen módon nem bizonyította.

Alaptalanul sérelmezte a felperes az árfolyamváltozásból fakadó becsült költség szerződésbeli meghatározásának hiányát is, mivel az árfolyam lehetséges változásának becslése a kölcsönszerződésnek nem kötelező tartalmi eleme, a szerződés nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás előre nem látható irányára és mértékére. Téves volt az a kereseti hivatkozás is, hogy a kölcsönszerződés a törlesztőrészlet összegét és törlesztőrészletek számát nem határozta meg. Ezzel szemben a perbeli a törlesztőrészletek számát a 3.1. pontban, az induló havi törlesztőrészlet összegét és a törlesztési időpontokat a 4.1. pontban meghatározta.

Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés több helyen is kétnemű devizaárfolyamot alkalmazott, a kölcsönszerződésben az árfolyamrész feltüntetése nem szerepelt. Az árfolyamrész formális rögzítésének hiánya azonban a kereseti hivatkozás ellenére nem eredményezhette a kölcsönszerződés egészének semmisségét. A zálogszerződés semmisségének megállapítása iránti keresetet is alaptalannak találta a kölcsönszerződés érvényessége megdőlésének hiányában.

Mivel a kölcsönszerződés semmisségének megállapítása iránti kereset nem volt teljesíthető, az egyoldalú szerződésmódosítási jogot biztosító szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránti eshetőleges keresetről is határoznia kellett az elsőfokú bíróságnak, amit

alaposnak talált, mivel az egyoldalú szerződésmódosítással kapcsolatban a szerződés által tartalmazott oklista az arányosság, a szimmetria és az objektivitás elvének nem felelt meg.

Az ítélet ellen a felperes és az I. rendű alperes is fellebbezett.

A felperes kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetében foglaltak teljesítését azzal, hogy állapítsa meg a másodfokú bíróság a peres felek között 2008. február 4. napján megkötött szerződés semmisségét. Másodlagosan a pernyertesség-pervesztesség arányának megállapítását kérte megváltoztatni azzal, hogy az első fokon eljáró bíróság tévesen határozta meg a pervesztes és a pernyertes feleket, mivel ténylegesen a pernyertes a felperes, a pervesztes az I. rendű alperes.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a közjegyzői okirat 10. pontjának 12. sora nem töltheti be a kockázatfeltárás szerepét, az I. rendű alperes tájékoztatása meg sem közelítette a valódi kockázati eshetőségeket. A tájékoztatás elégtelen volt, a 6/2013. PJE határozat 3.3. pontjában foglaltak alapján már maga ez a körülmény a szerződés semmisségét eredményezi.

Hivatkozott arra is a felperes, hogy az elsőfokú ítélet félreértelmezi a régi Hpt.47.§ (1) bekezdésében foglaltakat, miután e rendelkezés nem kizárólag a szervezeti képviselőt szabályozza. Az együttes aláírási joggal rendelkező képviselők nem adhattak saját aláírási joguk mértékét meghaladóan önálló aláírási jogot egy személy részére meghatalmazással sem. A Hpt. kizárja az önálló képviselőt, egyértelműen megfogalmazza, hogy együttes aláírási joggal rendelkező személyek eljárása szükséges.

A felperes szerint a hiteldíj változtatására vonatkozó szabályok nem voltak kellően részletezettek, így a szerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdés d) pontja alapján is semmis. A szerződés a Hpt.213.§ (1) bekezdés c) pontja alapján semmis annak folytán, hogy az árfolyamrést, mint költséget, nem tartalmazza.

A szerződés befektetéssel kombinált életbiztosításhoz kötött halasztott tőketörlesztéses konstrukció volt, a tőketörlesztésekre vonatkozóan azonban a felperes meglátása szerint nem szerepelt a szerződésben a törlesztőrészletek száma, összege és a törlesztési időpontok. A szerződés csupán a tőketörlesztésig bezárólag tartalmazta a törlesztőrészlet összegét, a teljes futamidőre nem.

Állította továbbá a felperes, hogy a részleges érvénytelenségi okok külön is alkalmasak a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítására.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte.

A felfüggesztést és a felülvizsgált elszámolás bejelentését követően folytatódó eljárásban a felperes a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) 39.§-a szerinti felhívásra a keresetét akként módosította, hogy kérte az érvénytelenség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását olyan módon, hogy ő, mint felperes és a II. rendű alperes a kölcsönszerződés szerint felvett 14.517.000 forint hitelösszeg visszafizetésére köteles a 2008. február 4. napjától számított régi Ptk.301.§ szerinti kamatokkal, melynek összege 2015. október 22. napjáig 6.251.756 forint, így a kötelezettség mindösszesen 20.768.756 forint, melybe be kell számítani a felperes és a II. rendű alperes által közösen, majd kizárólag a felperes által megfizetett törlesztőrészleteket.

A felülvizsgált elszámolás bejelentését követően folytatódó eljárásban az I. rendű alperes a fellebbezését kizárólag a kölcsönszerződés I.3.10 pontjának részleges érvénytelensége vonatkozásában tartotta fenn, azzal, hogy jogelődje a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet (THM Rendelet) rendelkezései alapján határozta meg a teljes hiteldíj mutató (THM) mértékét. A THM Rendelet írta elő, hogy a THM számítására irányadó képletnél az ügyfél által teljesített fizetéseket forintban, a pénzügyi intézménynél alkalmazott devizaárfolyam alkalmazásával kell figyelembe

venni; a jogszabály előírásainak megfelelően meghatározott feltétel tisztességtelensége fogalmilag kizárt.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezések nem teljesíthetők.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényállást helytállóan állapította meg és abból túlnyomórészt helyes jogi következtetéseket levonva hozta meg érdemben is helyes ítéletét, melyet a másodfokú bíróságnak az időközben hatályba lépett jogszabályokra figyelemmel kellett megváltoztatnia.

Ennek egyik oka az volt, hogy az eshetőleges kereset tárgyává tett és az elsőfokú bíróság által is alaposnak talált tisztességtelenségi hivatkozások a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3.§-a, illetve 4.§ (1) bekezdése hatálya alá tartozó szerződési feltételek, azok az árfolyamrésre vonatkozóan semmissek, míg az egyoldalú szerződésmódosítási lehetőséget tartalmazó kikötések vonatkozásában tisztességtelenségük jogszabály által felállított véelmét az alperesnek a Magyar Állam elleni perben nem sikerült eredményesen megdöntenie.

A 34/2014. (XI.14.) AB határozatban foglaltak szerint ezen perekben hozott ítéletek erga omnes hatályúak. Az erga omnes hatályú ítélettel időközben az eshetőleges kereset tárgyává tett kérdések elbírálást nyertek, a már ítélt dolog vonatkozásában újabb jogerős ítélet nem hozható. A BDT2016.3452. számú eseti döntés rögzíti, hogy ha a bíróság az adott szerződéses kikötés tisztességtelensége törvényi véelmének megdöntése iránt indított perben a keresetet jogerősen elutasította, ez speciális közérdekű perben született erga omnes hatályú ítéletnek minősül, ugyanezen szerződéses kikötés érvénytelensége tárgyában bírói döntés az ítélt dologra tekintettel már nem hozható.

Az érvénytelenség megállapítása iránti keresetet a DH2 törvény 39.§-a alapján úgy kellett tekinteni, hogy azt a felperes nem tartja fenn, ezért a másodfokú bíróságnak a szerződés érvényességét az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazhatósága tekintetében kellett vizsgálnia.

A másodfokú bíróság a felperes kölcsönszerződés érvényességét támadó hivatkozásai kapcsán az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával túlnyomórészt egyetért, azokat csupán az alábbi két vonatkozásban kívánja pontosítani, illetve kiegészíteni.

A Hpt.47.§ (2) bekezdése a felperes fellebbezésében helytállóan hivatkozottak szerint az ügyleti képviselőre is speciális szabályt tartalmaz annyiban, hogy az együttesen eljáró szervezeti képviselők csak együttes ügyleti képviselőre adhatnak szabályszerűen meghatalmazást. Ennél fogva szabályszerű meghatalmazás hiányában kötött ügyletet az alperes meghatalmazott munkavállalója, ami miatt a szerződés a megkötésének időpontjában érvényesen nem jött létre. Azt azonban az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy e hiányosságnak nincs ügydöntő jelentősége, ugyanis ebben az esetben az ügyletet kötő alkalmazott álképviselőnek tekintendő, az álképviselő által kötött megállapodást az I. rendű alperes jóváhagyta azáltal, hogy a kölcsönt szerződés szerint folyósította.

A 6/2013. számú PJE határozat indokolásának III.1. pontját az elsőfokú bíróság tartalmilag megfelelően hívta fel, az idézett szövegrész azonban a PJE határozat indokolása szerint azon

álláspont cáfolatát célozta, amely szerint a törlesztés pontos összege nem határozható meg a szerződéskötés időpontjában.

A perben azonban az a kérdés is felmerült, hogy a kirovó pénznemben meghatározott tartozás a lerovó pénznemben meghatározott folyósítási limit mellett is egyértelműen meghatározottnak tekinthető-e. Ezen nézőpontból vitássá tett meghatározottságra az elsőfokú bíróság indokolása nem adott maradéktalanul választ. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság indokolását annyiban egészíti ki, miszerint a perbeli szerződéses konstrukcióban a tartozás összegének szerződés megkötésekor fennálló meghatározottságát nem érinti, hogy a folyósításig bekövetkező árfolyamváltozás bizonyos esetben a tartozás csökkenését eredményezheti.

A folyósítási limit folytán a tartozás összegének meghatározásában mindkét pénznem szerepet kap ugyan, a lerovó pénznem azonban nem válik kirovóvá azáltal, hogy tartozás összegét befolyásolhatja. A tőketartozás a szerződés szerint 106.083 CHF és annyi is marad, amennyiben annak folyósításkori devizavételi árfolyam figyelembevételével számított ellenértéke 14.517.000 forint vagy annál kevesebb. A megállapodás számol azonban a forint - szerződéskötés és folyósítás közötti - olyan mértékű erősödésének lehetőségével is, amely mellett az eredetileg kirótt kölcsönösszeg az átváltást követően a tervezett forintösszeget (folyósítási limitet) meghaladná. Ezért fenntartja annak lehetőségét, hogy ilyen esetben a tartozás annyival csökken(-het), amennyi CHF szükségtelen a folyósítási limit szerinti forintösszeg eléréséhez. Mivel a tartozás ekkénti esetleges módosulása a szerződéskötést követő árfolyamváltozás függvénye, ennél pontosabb meghatározása nem lehetséges. A folyósításig így függő helyzet keletkezik ugyan, ami azonban a folyósítással olyan módon zárul le, hogy a tartozás az alkalmazott árfolyam ismeretében fixálódik.

Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokait maradéktalanul osztja, azokat megismételni nem kívánja.

A felperesnek a kockázatfeltárás nem megfelelő voltára történő hivatkozása olyan új tény, amelyet a felperes az elsőfokú eljárásban nem tett a per tárgyává, így az a másodfokú eljárásban a Pp.246.§ (1) bekezdése alapján nem is vizsgálható. Mindemellett megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az árfolyamváltozás kockázatáról a tájékoztatás a közokirat szerint megtörtént, az árfolyamváltozás kockázatát az adósra hárító szerződéses kikötés nem tisztességtelen önmagában azért, mert a kockázatfeltáró nyilatkozatot maga a szerződés tartalmazza (... Ítéltábla 6.Pf.21.109/2015/7.)

Az I. rendű alperesi fellebbezés abban az esetben sem lett volna teljesíthető, amennyiben az ahhoz kapcsolódó keresetet a DH2 törvény 39.§-a értelmében nem kellett volna fenn nem tartottnak tekinteni. A DH1 törvény 3.§ (1) bekezdése pontos tartalmuktól függetlenül semmisnek nyilvánította mindazon kikötéseket, melyek a folyósításra a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendelik. A törvény által meghatározott semmisség akkor is fennáll, ha a korábban hatályban volt jogszabályi rendelkezéseknek a feltétel egyebekben maradéktalanul megfelelt.

A másodfokú bíróság a fentiekre tekintettel a Pp.253.§ (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, mellőzte az elsőfokú ítélet rendelkező részébe foglalt megállapításokat. Miután azonban a kölcsönszerződés és az azt biztosító zálogszerződés érvényessége nem dőlt meg, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására vonatkozó kereset alaptalan, azt a másodfokú bíróság ezért elutasította.

Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát helyesen vette figyelembe, ezért a perköltségre vonatkozó rendelkezést a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A jogerős ítélettel az I. rendű alperes terhére sem marasztalás sem megállapítás nem történt, így az I. rendű alperes elsőfokú illeték megfizetésére történő kötelezését is mellőzni kellett.

Az alaptalan felperesi fellebbezés következményeként a felperes a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni, melynek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *a)* pontja, (5) bekezdése, 4/A.§-a alapján állapította meg. A II. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Az Itv.74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr.13.§ (2) bekezdése, a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési illetéket az eredménytelenül fellebbező felperes viseli.

P é c s , 2016. március 10.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, dr. Vogycska Petra s.k. bíró